

Konferansen "Sikker fisker", Svolvær, 29. – 30. oktober 2014

Fiskernes helse og arbeidsmiljø i fokus

Ingunn Marie Holmen, forskningsleder

Ingunn.Holmen@sintef.no

Telefon 93059057

Tema for dagens presentasjon

- Personulykker i fiskeri – hva kan vi lære av dem?
- Språk, kommunikasjon og sikkerhet
- Anbefalte sikkerhetstiltak - hva kan dere gjøre selv?
- Helse og arbeidsmiljø i fiskeflåten –prosjekt som pågår

Personulykker i fiskeri – hva kan vi lære av dem?

Fiskerulykker og årsaksforhold

av SINTEF Fiskeri og havbruk AS

Forfattere:

Halvard L. Aasjord

Ingunn Marie Holmen

Trine Thorvaldsen

Prosjektet ble finansiert av
Fiskeri – og havbruksnæringens
forskningsfond

A23369 - Åpen

Rapport

Fiskerulykker og årsaksforhold

Analyse av årsaksforhold ved dødsulykker og alvorlige personskader i norsk fiskeri

Forfattere

Halvard L. Aasjord
Ingunn Marie Holmen
Trine Thorvaldsen

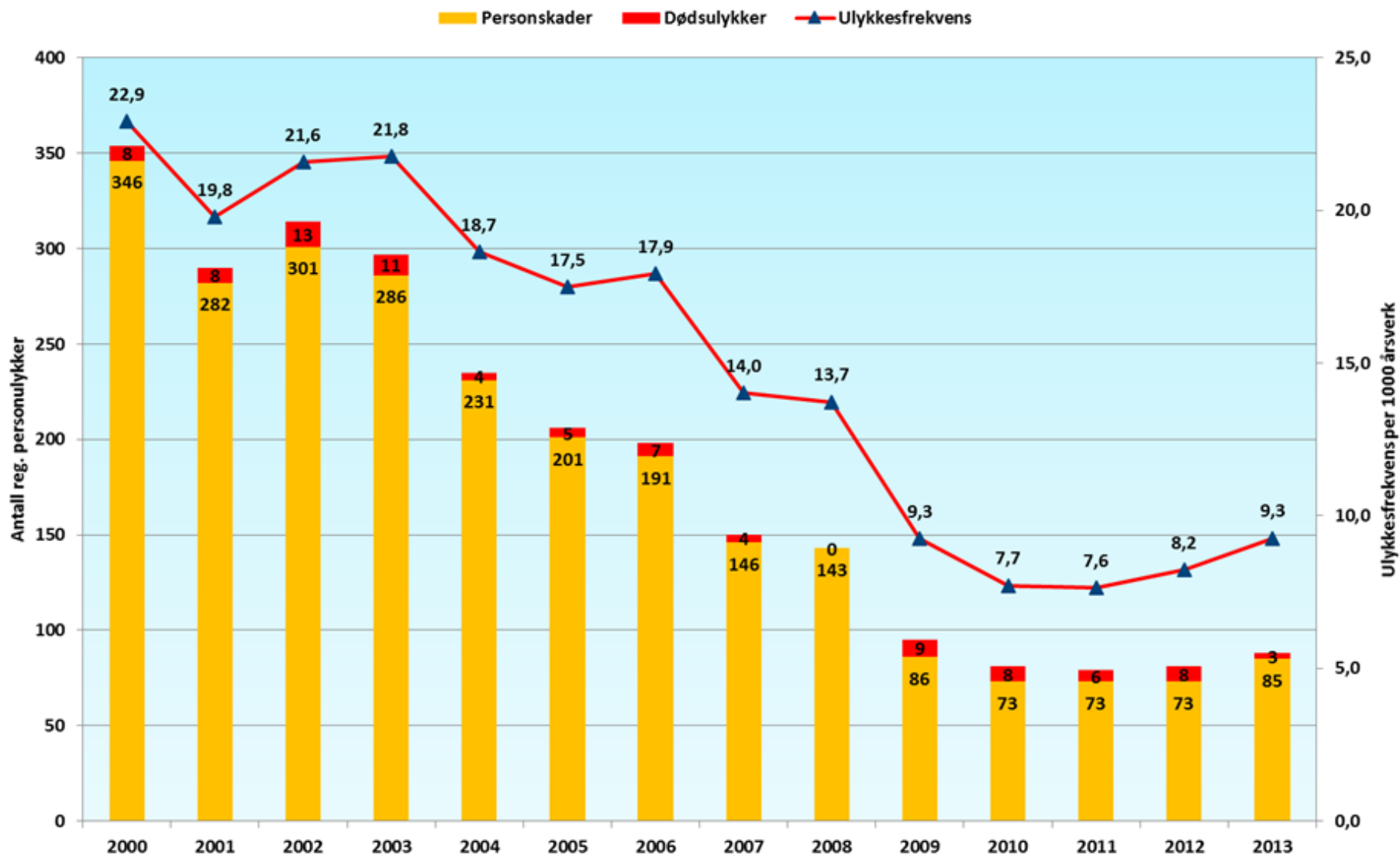
Last ned: www.sintef.no/fisk

Hvordan vi jobber med HMS!

- Årsaksanalyser av personulykker
 - Databaser
 - Aviser
 - Statens havarikommisjon for transport
- Intervjuer med aktører i fiskerinæringen: Fiskere, skippere, redere, myndigheter og organisasjoner
 - Forskere er med om bord under fiske
 - Utvikling av tiltak i samarbeid med næringa

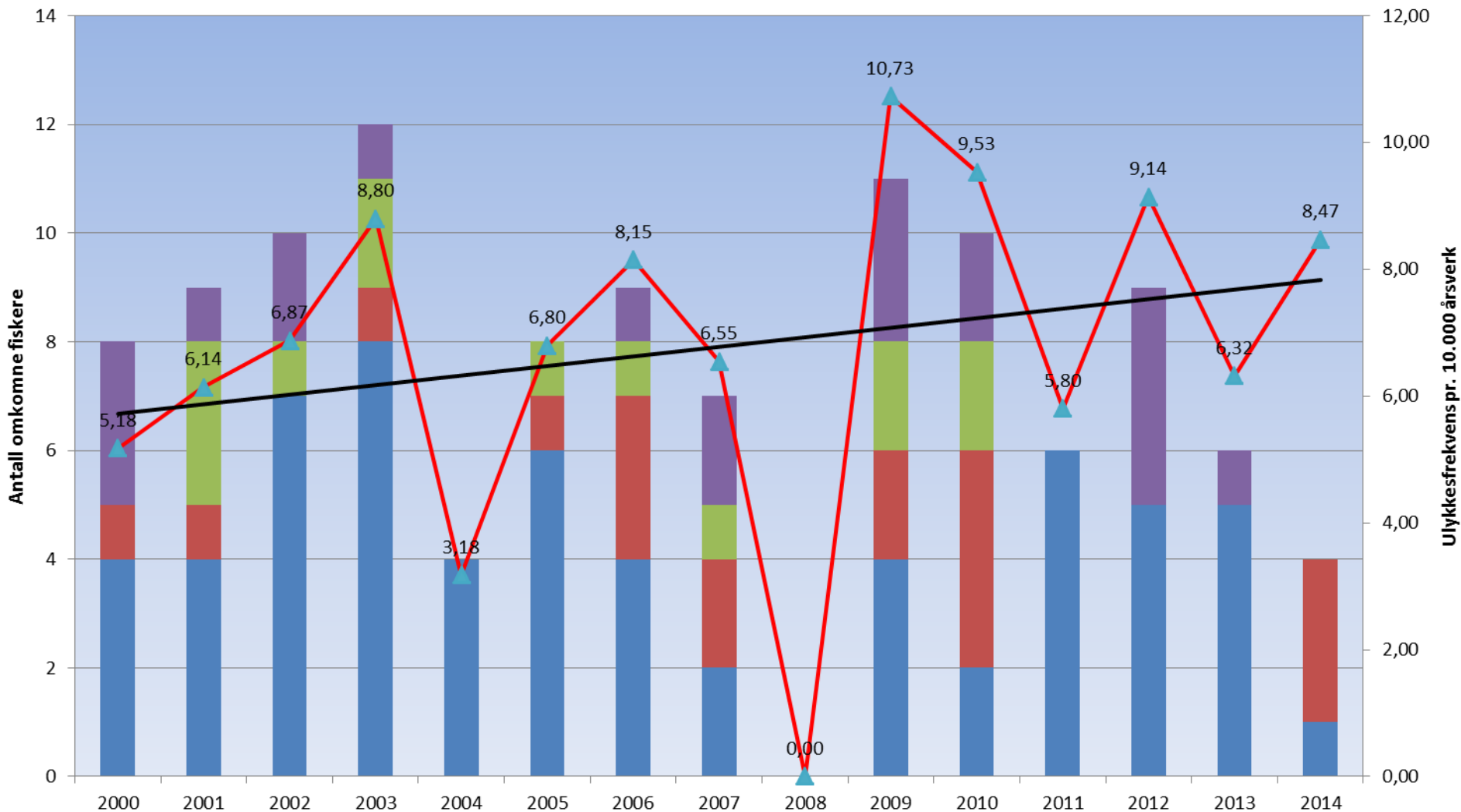

Personulykker i norsk fiske og fangst - perioden 2000 - 2013

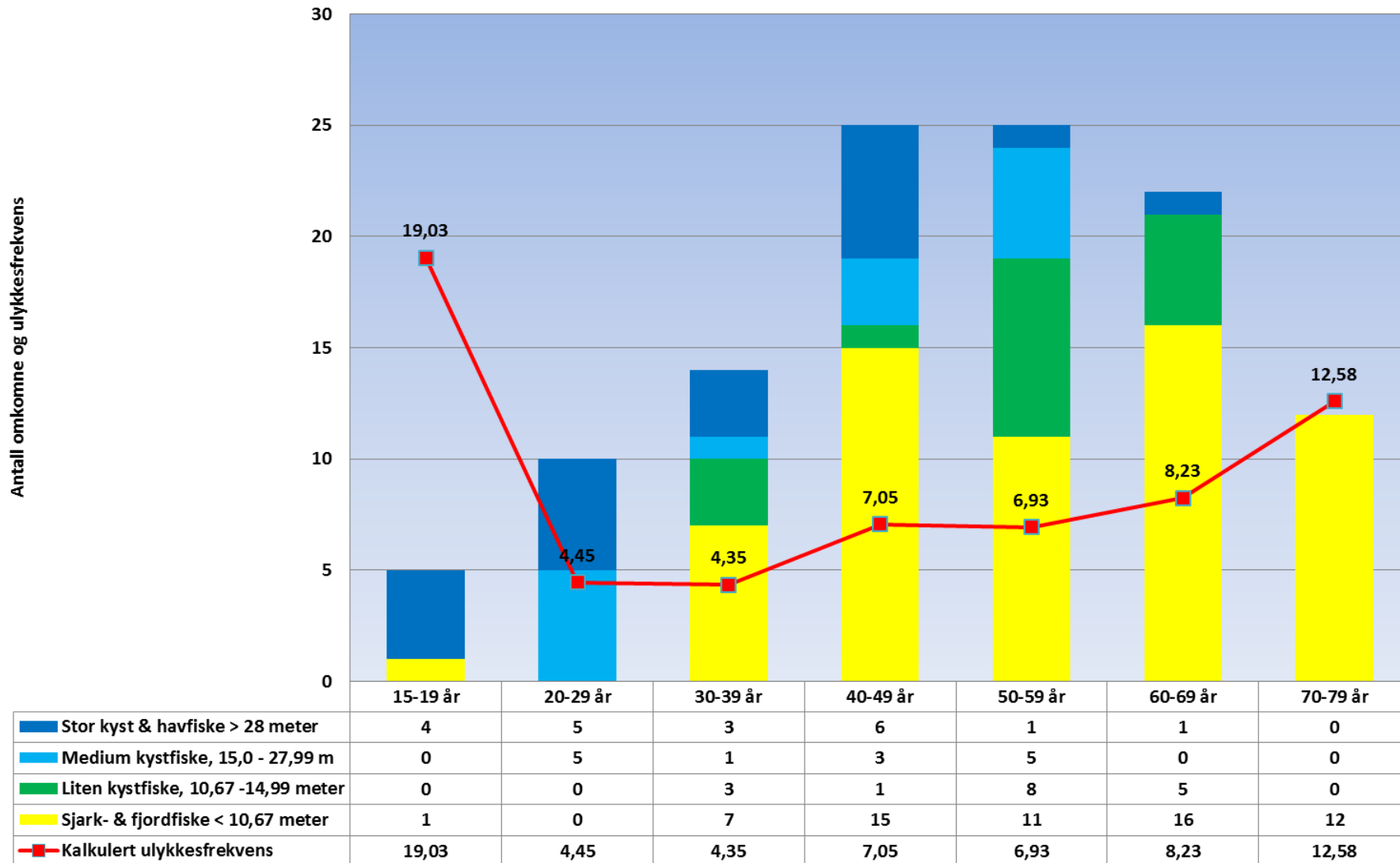

Fiskerulykker/yrkesdød - fire flåtegrupper - Jan. 2000 - okt. 2014

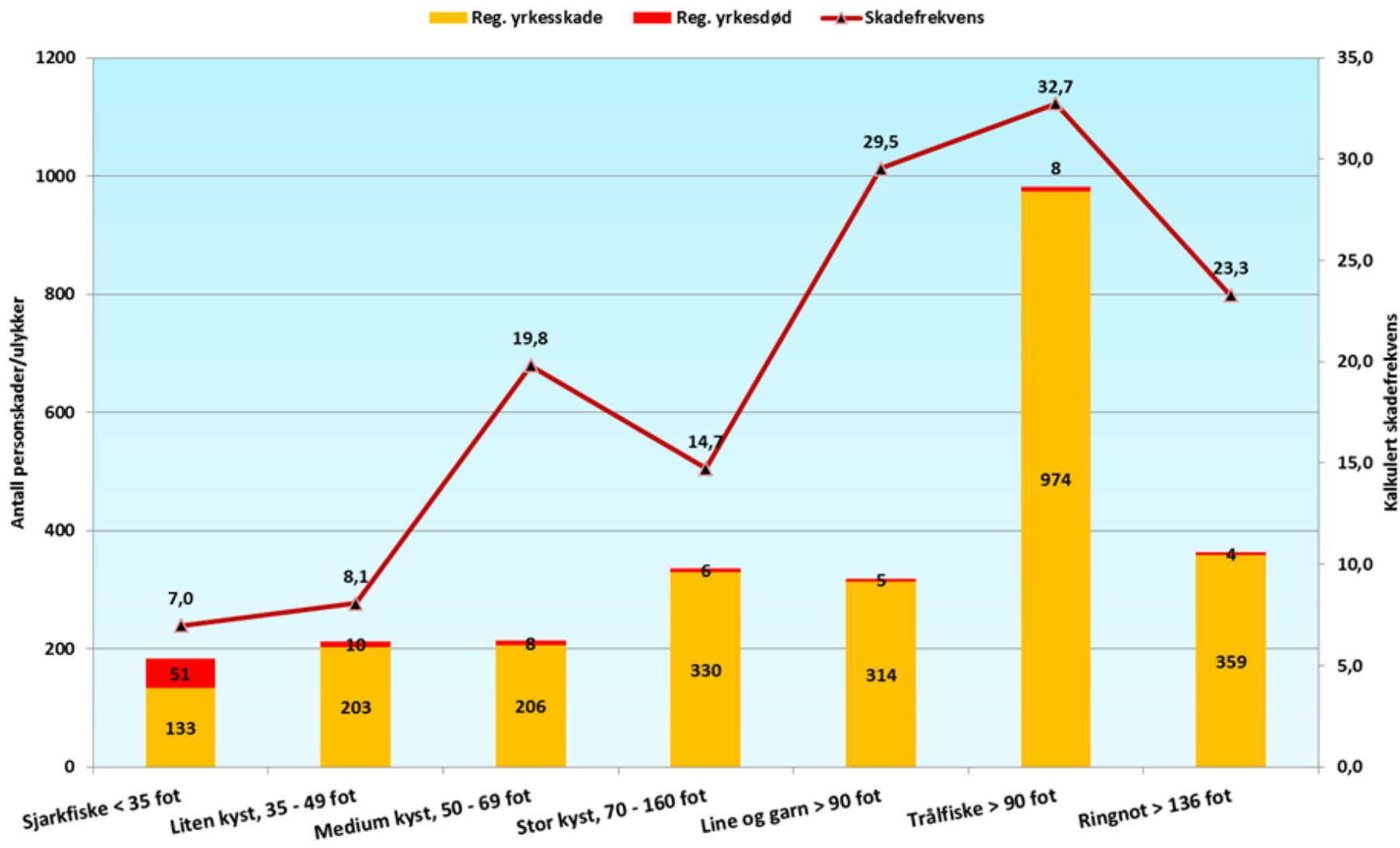
- Sjark/liten kyst < 10,67 meter
- Liten kyst, 10,67 - 14,99 meter
- Stor kystfiske, 15 - 50 meter
- Havfiskeflåten > 28 meter
- Ulykkesfrekvens pr. 10.000 årsverk
- Linear (Ulykkesfrekvens pr. 10.000 årsverk)

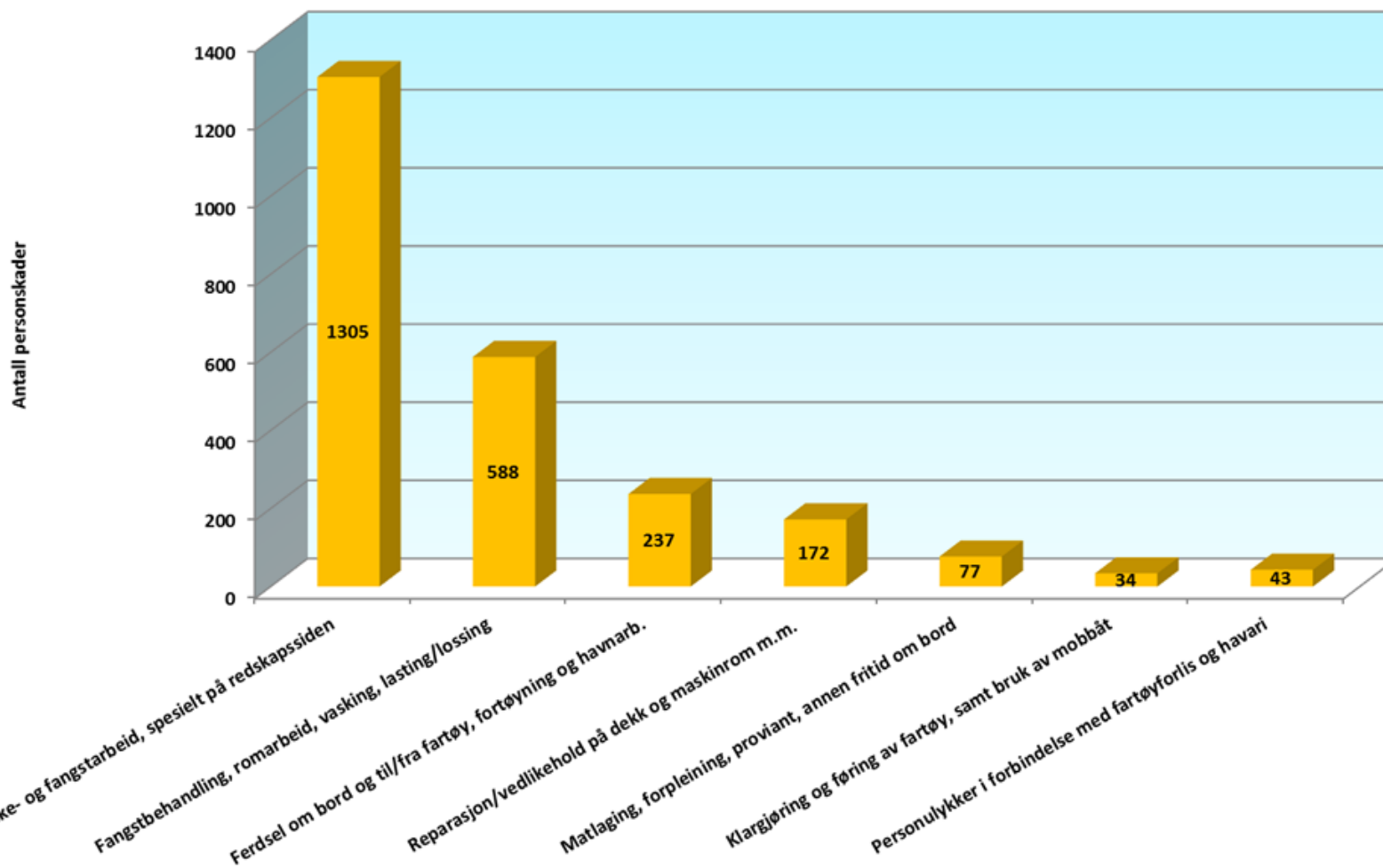
Fiskerulykker fordelt på alders- og flåtegrupper - Januar 2000 - oktober 2014

Personulykker fordelt for sju ulike flåtegrupper

Personulykker i norsk fiskeri fordelt på hovedarbeidoperasjon

Årsaksforhold

Årsaker til ulykker er ofte sammensatte:

- Klimatiske forhold og fartøybevegelser –
 - Fartøybevegelser (slingring) er særlig fremtredende i fiskeres ulykkesrapportering
- Dårlig fartøystabilitet (kantringsulykker)
- Yteevne (arbeidsbelastninger/arbeidstid)
- Mangelfull opplæring og liten erfaring
- Regelverk og rutiner for sikkerhet og arbeidsmiljø
- Mangel på planlegging og risikovurderinger
- Fiskeriforvaltningas innvirkning på sikkerhet og arbeidsmiljø?

Språk, kommunikasjon og sikkerhet

- Utenlandsk arbeidskraft er viktig for det norske samfunnet
- Antall utenlandske fiskere øker
- Påvirker dette sikkerheten om bord?
- I såfall, hvordan?

Rekruttering og omfang

- Rekruttering skjer hovedsakelig gjennom nettverk
- Stor pågang - direkte henvendelser til rederi/fartøyeiere
- Havgående flåte har flest utenlandske fiskere
- Ikke obligatorisk registrering i Fiskerimantallet
- *Anslått omfang: 5-900 personer*

Jobbsøknad
på Facebook

Språk, kommunikasjon og sikkerhet

- Fartøysiden: oppleves ikke som et stort problem i det daglige arbeidet
- Hybridspråk
- Organisering av arbeidet
- Daglig drift vs kritiske situasjoner
- Kommunikasjon med andre
- Psykososialt arbeidsmiljø

For mer...

Gå til www.sintef.no/fisk
for å laste ned rapporten

Sikker kommunikasjon om bord

En studie av omfang, rekruttering, språk, kommunikasjon og sikkerhet med fokus på utenlandsk arbeidskraft i norsk fiskeflåte

Forfattere: Trine Thorvaldsen, Signe Sønvisen,
Ingunn M Holmen

Rapport

Sikker kommunikasjon om bord

En studie av omfang, rekruttering, språk, kommunikasjon og sikkerhet med fokus på utenlandsk arbeidskraft i norsk fiskeflåte.

Forfattere

Trine Thorvaldsen
Signe Sønvisen
Ingunn Marie Holmen

Anbefalte sikkerhetstiltak

Anbefalte sikkerhetstiltak - hva kan dere gjøre selv?

1. **Fysiske barrierer:** Fartøyarrangement som fysisk skiller fisker fra farlig mekanisk utstyr, blant annet skjerming av vinsj, vaiere, blokker.
2. **Sikker organisering av arbeidet:** Sikkerhetsstyring om bord. Gjennomføre risikovurderinger og vurdere konkrete sikkerhetstiltak om bord basert på disse. Tilrettelegge arbeidsoperasjoner og arbeidsstasjoner for å unngå arbeidsulykker og belastningsskader. Viktig å risikovurdere nytt utstyr/nye teknologiske løsninger om bord før de tas i bruk.
3. **Personlig verneutstyr:** Hjelm, vernesko med sklisikre såler, arbeidsklær med flytemiddel, redningsvest, sikkerhetsline, personalarm (mann over bord).
4. **Sikring av ferdsel ombord:** Polstring av skarpe hjørner/kanter, montering av gripebøyler, gelendre i riktig høyde og ledere.
5. **Opplæring:** Opplæring av mannskapet er en viktig sikkerhetsfaktor, både når det gjelder det daglige arbeidet om bord og nødprosedyrer. Ved å gjennomføre jevnlig sikkerhetsøvelser om bord vet alle om bord hvordan en forholder seg i kritiske situasjoner.

Obligatorisk sikkerhetsopplæring for fiskere

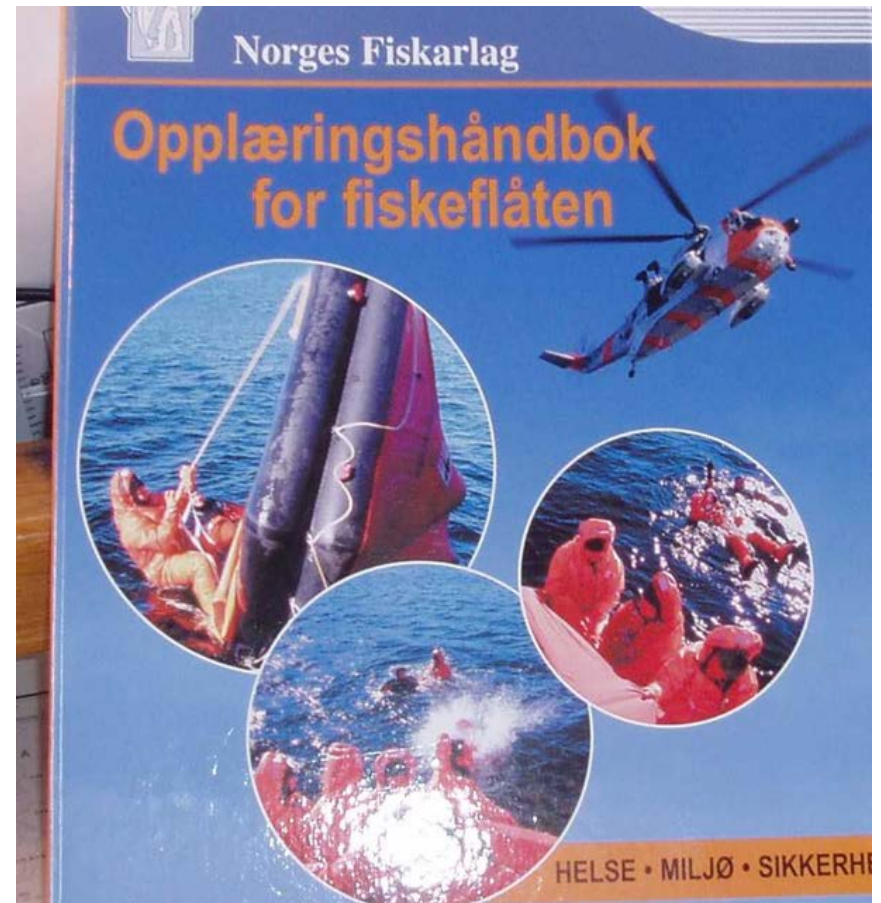
Vernebekledning: Regatta Fisherman

Nord-Norge, Juni 2006
Foto: Redningselskapet

Sikkerhetsstyring om bord

- Fornuft satt i system
- Gjennomføre og dokumentere risikovurderinger
- Internkontroll
- Medvirkning fra ansatte

Arbeidsmiljø og helse i fiskeflåten – utfordringer og helsefremmende faktorer

■ MÅL:

- Skaffe mer kunnskap om sammenhengen mellom arbeid, arbeidsmiljø og helse hos fiskere i Norge

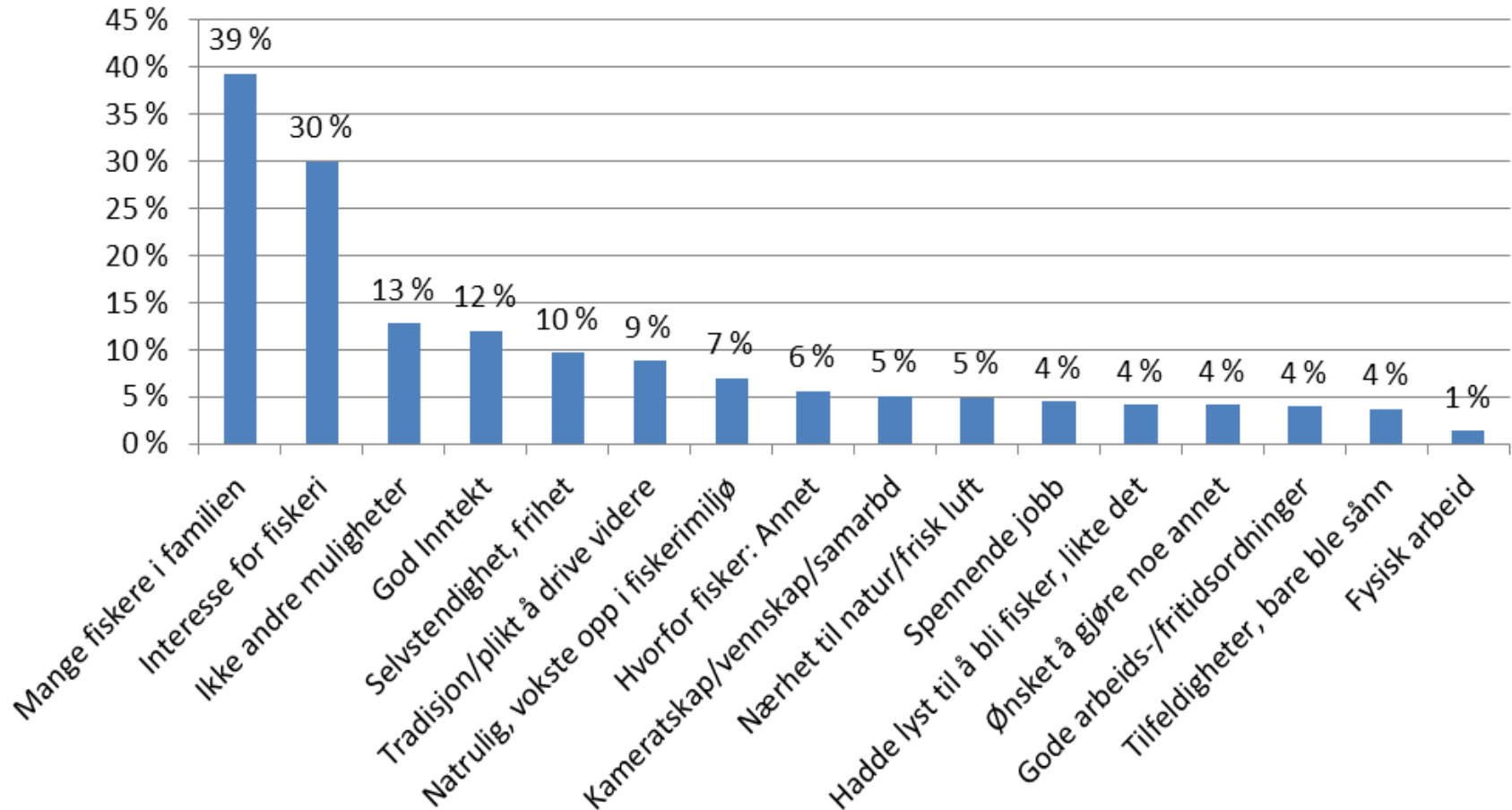
■ SAMARBEIDSPARTNERE:

- SINTEF Fiskeri og havbruk AS
- SINTEF Teknologi og samfunn
- Universitetssykehuset Nord-Norge, Tromsø

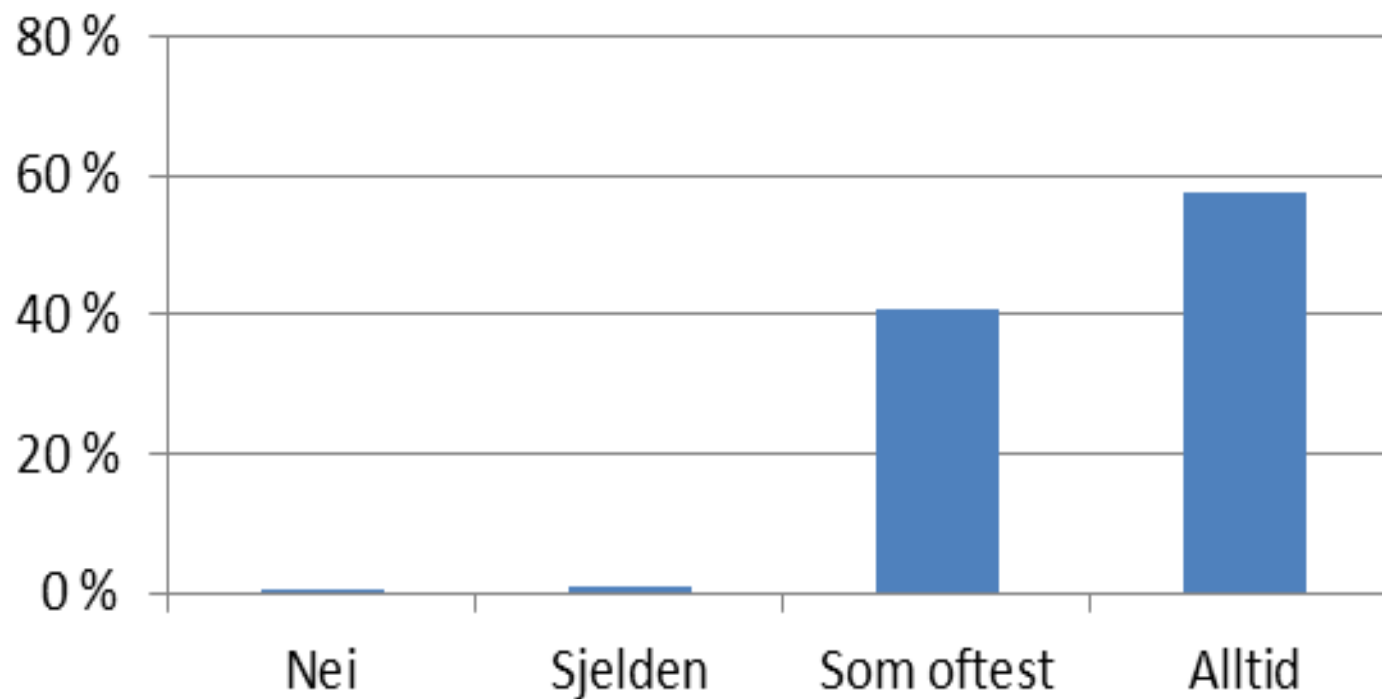
■ Norges Forskningsråd 2013-2016

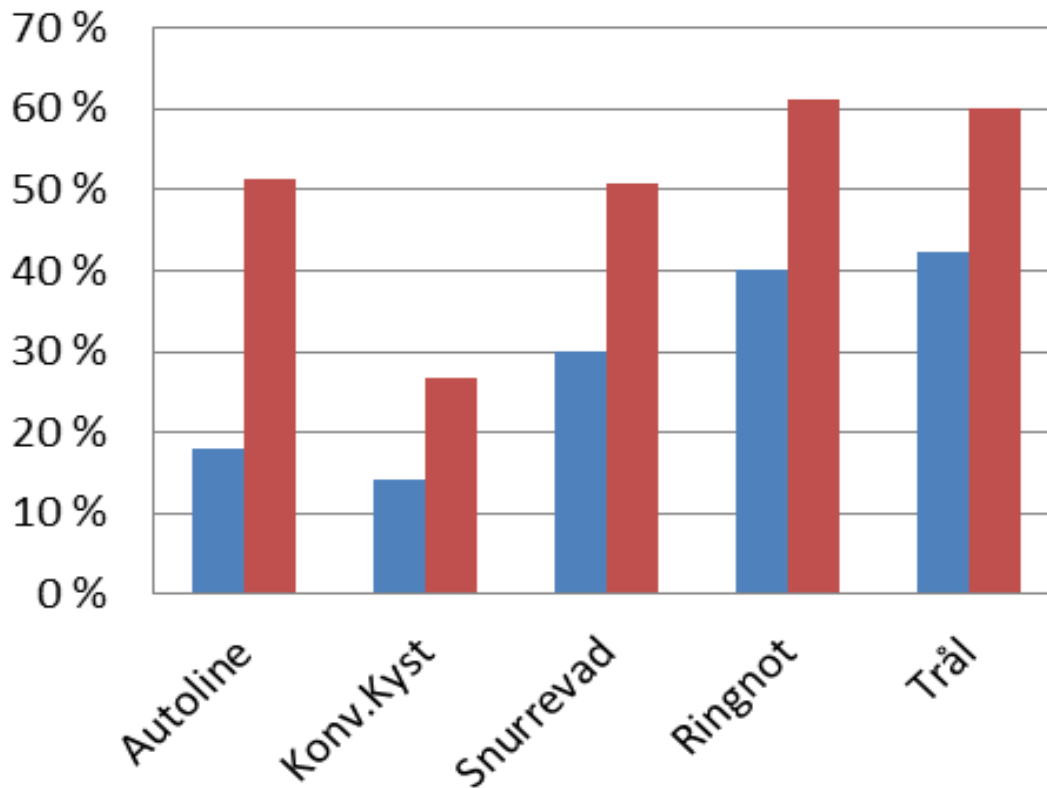
Hvorfor ble du fisker?

Trives du på jobb?

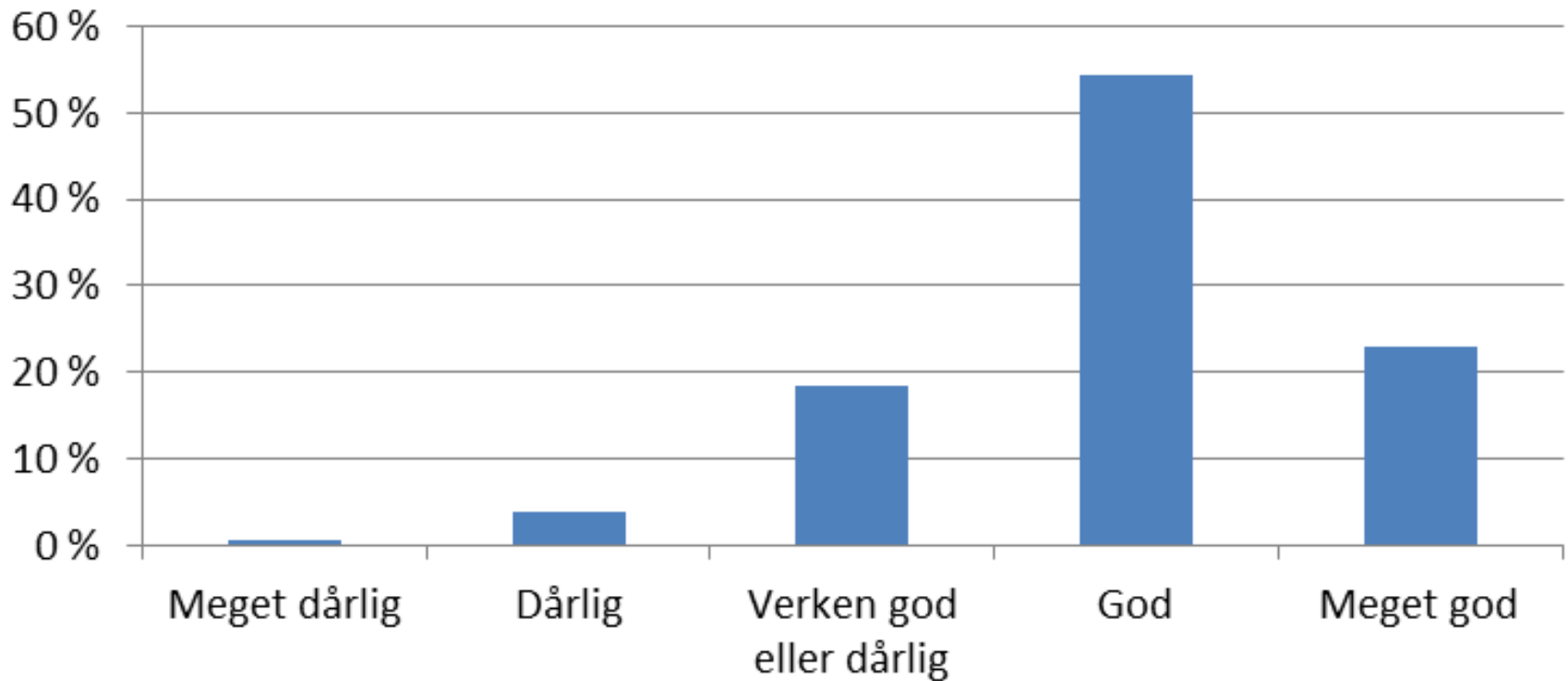

Støy

- Er du utsatt for så høyt støynivå at du må stå inntil andre og rope for å bli hørt eller benytte hørselvern?
- Når du arbeider i støyfylte områder, hvor ofte bruker du hørselvern?

Hvordan vurderer du din egen helse sånn i alminnelighet?

TAKK FOR OPPMERKSOMHETEN!

Bilde: Halvard L. Aasjord